

Sokol kraljevine Jugoslavije.

Z zakonom z dne 6. decembra 1929. je bil ustanovljen Sokol kraljevine Jugoslavije, ki mora s svojim integralnim nacionalnim značajem pokriti vse slične dosedanje plemenske in verske organizacije. Razvoj Sokolstva v širokih masah naroda, kjer ima Sokol svojo kulturno in prosvetno misijo, postaja del programa državne politike, ki se mora izvesti brez zastoja.

Verska enakopravnost in strpljivost.

Država je dolžna omogočiti priznanim veroizpovedim popolno moralno misijo in samostojen razvoj ter enakopravnost, da bi odgovarjale svojim visokim nalogam ter da bi se po svoji dolžnosti odzvale zaupanju in iskreno sodelovali v nacionalnem življenju države, izogibajoč pa se vedno in povsod vsake politične akcije in političnega udejstvovanja v kateremkoli pogledu. Vsaka kulturna, humana in gospodarska akcija, v kolikor ni v državnih rokah, bo našla ob vsaki priliki pomoč s strani države, če ni naprjena proti državni politiki in jugoslovnski nacionalni misli.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Pevski tečaj, ki se bo vršil od 14. do 19. julija je strogo obvezen za vse. Začetek 14. t. m. ob 9. uri v Glasbeni Matici.

Odbor.

Iz Zveze državnih nameščenecv za Slovenijo.

— Novi odbor Zveze državnih nameščenecv in upokojenecv v Ljubljani. Na seji novoizvoljenega odbora Zveze, ki se je vršila dne 27. junija, se je odbor konstituiral takole: za načelnika je bil izvoljen soglasno in med obćim odobravanjem častni odbornik Zveze, višji davčni upravitelj v pok., gospod Makso Lilleg, za I. podnačelnika je bil prav tako soglasno izvoljen poverjenik UJU in referent prosvetnega oddelka kr. banske uprave g. Andrej Skulj, za II. podnačelnika pa g. profesor Slavko Raič. Za tajnika je bil z vzklikom izvoljen višji davčni kontrolor g. Joža Bekš, za blagajnika pa sreski tajnik g. Ignacij Rus, za njuna namestnika šolski ravnatelj g. Anton Fakin, oziroma vodja zemlj. knjige g. Fran Petrovič. — Načelstvo Zveze sestavljajo načelnik, oba podnačelnika, tajnik, blagajnik in urednika „Učiteljskega Tovariša in „Našega Glasca“.

„Naš rod.“

Vezani letniki so dogotavljeni in jih bomo te dni razposlali naročnikom. Ker se zanje ni prijavilo zadostno število reflektantov, se je cena vezavi nekoliko zvišala in stane posamezen letnik v polplatnu 22 Din (s poštnino 28 Din), v platnu 32 Din (s poštnino 38 Din). Naročnikom prilagamo položnice z označenim zneskom ter prosimo, da nam se pred pokrajinsko skupščino pošljejo denar, da bomo mogli urediti račune. Kdor je že vplačal list, mu na položnici odračunamo to vplačilo (10/50). Da se izognemo reklamacijam in nepotrebnim stroškom, ki bi si jih s tem nakopala uprava, pošljemo vezane letnike kot priporočeno pošiljko.

Mladinska Matica.

— Razpis književnih nagrad. Mladinska Matica razpisuje sledeče nagrade: 3000 dinarjev za izvršno povest umetniške in vzgojne vrednosti, primerno mladini po desetem letu. Povest naj bi bila zajeta iz sodobnega življenja ali pa iz naše zgodovine, naj bi imela zdravo, krepko jedro ter naj bi obsegala okrog šest tiskovnih pol formatov Mladinske Maticе (mala osmerka). — 2000 Din za najboljšo umetniško delo, slovstveno (3 do 4 tiskovne pole istega formata) ali slikarsko, primerno otrokom med šestim in desetim letom. Snov more biti oblikovana v prozi ali v verzih, je lahko resna ali šaljiva, vzeta iz življenja ali iz narodne pesmi, v tradiciji naših najboljših mladinskih umetnikov ali pa tudi popolnoma izvirna. Prvi pogoj: umetnina. — 500 Din in 300 Din za dve izvršni črtici, humoresk, pripovedki, pravljici ali topisov v obsegu pol tiskovne pole. — 300 dinarjev za najboljšo izvršno pesem. Nagrada dela dobe tudi običajni honorar, kakor ga plačuje Mladinska Matica. Odbor si lasti pravico, da objavi v svojih publikacijah tudi nenagradjene prispevke za običajni honorar. Rokopise je predložiti pod geslom ali značko, s katero naj bo opremljena tudi zaprta kuverta, vsebujoča avtorjev naslov, in sicer do 1. decembra 1930. tajništvu Mladinske Maticе, Ljubljana, Franciškanska ulica 6. kamor naj se obračajo avtorji tudi za morebitna pojasnila.

Stanovska organizacija UJU

Iz društev:

Poročila:

+ SVETOLENARŠKO UČIT. DRUŠTVO je zborovalo petič dne 14. junija 1930. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 52, včlanjenih je 50 + 2 upokojenca, navzočih 25, t. j. 50%.

I. Situacijsko poročilo: Tov. podpredsednik Golež Fran pozdravi navzoče ter otvori zborovanje. Iskreno čestita dolgoletnemu in agilnemu predsedniku našega učiteljskega društva, ki je pred kratkim nastopil službo sreskega šolskega nadzornika v (Murski Soboti).

V zbranih besedah se spominja umrlega tov. Kopača, častnega člana svetolenarškega učiteljskega društva. Tovariši se dvignejo raz sedežev ter mu zakličejo trikratni „Slava“.

Dopisi se prečitajo in obravnavajo. Glede kuriva se apelira na šolske upravitelje, da se izognejo kolikor mogoče event. sporov s krajevnimi šolskimi odbori, ter da se točno držijo zakona o narodnih šolah.

Poverjeništvu UJU se pošljejo sledeči predlogi za pokrajinsko skupščino:

1. Člani učiteljskih društev naj plačujejo redno mesečno 1 Din za Učit. dom.

2. Potni stroški delegatov za skupščino se naj plačujejo iz skupne blagajne poverjeništvu.

3. Svetolenarško učiteljsko društvo je proti obveznosti plačevanja prispevkov za pevski zbor UJU. Zadevo naj vsako društvo zase uredi.

4. Naše učiteljsko društvo zastopa mnenje, da se še nadalje prispeva za „Zvezo državnih nameščenecv“, kajti samo potom skupnosti bomo dosegli to, za kar se borimo.

5. Poverjeništvu se naj uredijo po sekcijah, ki odgovarjajo banovinom.

6. Bodoči urednik „Popotnika“ naj uživa popolno avtonomijo.

7. Knjige Mladinske Maticе naj izidejo v presledkih ¼ leta po 1 knjiga.

8. „Naš rod“ naj izide mesečno; cena naj ne presga 2 Din. V tem znesku so vračunjene knjige Mladinske Maticе.

Poverjeništvu UJU v Ljubljani se pošlje sledeči dopis: Svetolenarško učiteljsko društvo apelira in prosi poverjeništvu UJU v Ljubljani in celjsko učiteljsko društvo, da medsebojni spor še pred pokrajinsko skupščino likvidirata, ker danes niso časi za take spore. Vsemu učiteljskemu stanu je treba, danes največ sloge in skupnosti.

II. Samoizobraževalni krožki niso delovali, ker so bili mrtvo rojeno dete. — Okrajna učiteljska knjižnica je nabavila več novih knjig, v katerih bo našlo naše učiteljstvo marsikatero novo in dobro misel.

III. Izvenšolsko delo: Tov. Stuhec prosi šolske upravitelje, da mu ob koncu šolskega leta pošljejo podrobno poročilo o izvenšolskem delovanju učit. na posameznih šolah.

IV. Reforma šole. Poročilo tokrat opade.

V. Predlogi in slučajnosti: Tov. podpredsednik prosi, da naročajo šolski upravitelji vse šolske potrebščine potom Učiteljske gospodarske poslovalnice.

Namesto venca na grob umrlega tov. Kopača se nakaže iz društvene blagajne za Učit. dom v Mariboru 200 Din.

Glede članstva učiteljstva pri Kmetijski družbi se soglasno priključi društvo sklepu učiteljskega društva za politični srez Ljutomer z dne 3. maja 1930.

Fr. Golež, podpreds. Žigart Avgusta tajnica.

+ POROČILO O ZBOROVANJU SRESKEGA UČIT. DRUŠTVA UJU — LJUBLJANA-OKOLICA — vzhodni del — dne 7. junija 1930. ob 9. uri v osnovni šoli v Mostah.

Statistika: Članov je 112, navzočih 78, t. j. 69%.

Dnevni red: 1. „O težnjah nove šole“ (pred. univ. prof. g. dr. K. Ozvalda). 2. Predlogi za pokrajinsko in državno skupščino. 3. Slučajnosti.

Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče članstvo in posebej še predavatelja univ. prof. g. dr. K. Ozvalda.

G. prof. dr. Ozvald nam je v svojem predavanju: O težnjah „nove šole“ podal zahteve nove šole in navedel dokaj zanimivih slučajev iz dunajskih šol. Odklanja, da bi se napravila iz nove šole šablona — ker to bi bilo silno nevarno in bi se lahko napačno raztolmačilo. Omenja, da bi se morali za svoj boden pouk zanimati starejši učitelji, zanjmajo se pa v prvi vrsti mlajši.

Predavanju, ki je bilo vseskozi zanimivo, ni sledila debata — le od strani nekaterih tovarišic in tovarišev par vprašanj in razjasnitev.

Po odobravanju učiteljstva se je končno tov. predsednik iskreno zahvalil g. predavatelju za njegovo predavanje.

Nato je poročal tov. Iv. Dimnik podrobno in informativno o pravilniku k osnovnošolskemu zakonu, čemur je učiteljstvo sledilo z zanimanjem in zadovoljstvom; za kar se mu je tov. predsednik v imenu vseh prisrčno zahvalil.

Izglasovali so se sledeči predlogi poverjeništvu za pokrajinsko skupščino:

1. Društva naj prispevajo mesečno 1 Din za Učiteljski dom v Ljubljani in Mariboru. — Da!

2. Delegati naj se plačujejo iz blagajne poverjeništvu. — Da!

3. Prispevki za samoizobraževalno akcijo. — Ne!

4. Počitniški samoizobraževalni tečaji. — (Vsak na svoje stroške!)

5. Prispevki za učiteljski pevski zbor. — Da!

6. Prispevki za Zvezo državnih nameščenecv. — Da!

7. Pravila centralne organizacije in število sekcij. — (Smo že glasovali in poročali).

8. Pedagoški list „Popotnik“. — Ostane!

X. pokrajinska skupščina

Udruženja jugoslovnskega učiteljstva — pov. Ljubljana.

V smislu člena 18. pravil sklicujemo X. pokrajinsko skupščino 18., 19. in 20. julija 1930. v Novem mestu v telovadnici osnovne šole.

DNE 18. JULIJA:

Ob 17. uri: Seja širjega sosveta.

1. Nagovor poverjenika.
2. Določitev odsekov in članov teh odsekov za delegacijsko zborovanje.
3. predlogi okrajnih učiteljskih društev.
4. Slučajnosti.

DNE 19. JULIJA:

Ob 8. uri: Verifikacija mandatov ob vходу v telovadnico.

Ob 9. uri: 1. Otvoritev delegacijskega zborovanja po poverjeniku Andreju Skulju.

2. Poročilo verifikacijskega odseka.
3. Izvolitev potrebnih odsekov po predlogu širjega sosveta.
4. Tajnikovo poročilo o delovanju poverjeništvu.
5. Blagajnikovo poročilo: a) račun poverjeništvu, b) račun Našega roda, c) račun Mladinske maticе, d) proračuni.
6. Naše kulturne ustanove.
7. Naše gospodarske in socialne ustanove.

Ob 15. uri: Seje odsekov.

DNE 20. JULIJA:

Ob 7. uri: Glavni cilji nove pedagogike in sredstva v njih dosego. Predava Matija Senkovič.

Ob 8. uri: 1. Poročila odsekov in debata o tajnikovem in blagajnikovem poročilu. 2. Poročilo nadzornega odbora. 3. Resolucije.

Udruženje jugoslovnskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, dne 17. junija 1930.

Andrej Skulj s. r.

poverjenik.

Rado Grum s. r.
blagajnik.Josip Kobal s. r.
tajnik.

9. Mladinske publikacije: „Naš rod“ in Mladinska Matica. — (8 števk po 2 iDin).

Za državno skupščino ni posebnih predlogov.

Tov. blagajničarka ponovno opominja članstvo k rednemu plačevanju.

K temu predlaga tov. Lulik: da se vsa koga izterja potom advokata, kdor do začetka prihodnjega meseca ne plača svoj organizacijski davek.

Tov. predsednik poroča, da se vrši ogled pivovarne „Union“ v torek dne 10. junija 1930. ob 15. uri, nakar zaključi zborovanje. Kosin, preds. Anka Celnarjeva, tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA je zborovalo dne 16. junija 1930. pri Sv. Juriju na Goričkem. Navzočih je bilo 56 članov. Tovariš predsednik odpravlja zborovanje in pozdravlja vse udeležence, posebno novovstopivše člane in članice. Pojasnil je vzrok sklicanja tega zborovanja pri Sv. Juriju, poudarjal je, da je udeležba na naših zborovanjih tovarišem z Lendavske doline najtežavnejša, in da se jim nekoliko oddolžimo smo priredili zborovanje v njihovem centru. Ker ni navzoč tov. tajnik se izvoli tov. Mlekuž Zoro za zapisničarico.

Situacijsko poročilo. Tov. Hočevar poda situacijsko poročilo od zadnjega zborovanja do danes. V tem času se je vršila seja ožjega in širjega sosveta. Največjo pozornost posveča organizacija v zadnjem času poslovniku, ki mora v kratkem času iziti. Tov. Dimnik je bil celo pozvan v Beograd, tako da imamo upanje, da se marsikaj izboljša, kar ni jasno v šolskem zakonu. Turneja pevskega zbora po Češkoslovaški je dobro uspeła. Obširno poroča o izstopu celjskega učiteljskega društva iz UJU. Učiteljstvo obžaluje, da izstopa društvo iz organizacije zaradi par osebnih užaljenosti ravno v času, ko bi morali biti najbolj disciplinirani in posvečati vso pažnjo poslovniku in našim stanovskim vprašanjem, tudi tem velja oseba nič, celota vse. Sklene se predlagati, da se „Naš rod“ in Mladinska Matica združita, kar bo v prid obema institucijama. — Uredništvo „Popotnika“ je prevzel g. nadzornik Senkovič.

Pri blagajnikovem poročilu se je ugotovilo, da nekateri člani zelo neredno plačujejo članarino, dočim moramo mi točno obračunavati s poverjeništvom. Sklep: Kdor ne plača članarine za prvo polletje 1930. do 1. junija 1930. se mu z 1. julijem ustavijo časopisi in se ga črta kot člana društva. Tov. šolskim upraviteljem se priporoča zbiranje in skupno pošiljanje članarine.

Predavanju tov. Antauerja, ki je govoril o nazornem nauku kot osrednjem predmetu

vsega pouka na nižji stopnji, je bilo zelo zanimivo. Prečitala se je tudi učna slika „Naše sinice in vrabci“, ki jasno pojasnjuje samodelavnost učencev pri nazornem nauku. Tov. Antauerju se predsednik lepo zahvaljuje za njegov referat.

Tov. predsednik poroča obširno o UGP, o njenem pomenu za organizacijo, o njenem poslovanju, jo toplo priporoča vsem tovarišem upraviteljem. Skrbimo za naše gospodarske institucije, skrbimo za sebe.

Pri slučajnostih se je govorilo o odtegljajih za nabavljajno zadruho in postopku za vrnitev odtegljajev. Posameznikom so se dale tudi informacije o sokolskem zletu v Beogradu.

C. Hočevar, t. č. preds. Mlekuž Zora, tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MARIBOR LEVI IN DESNI BREG je imelo svoje redno zborovanje dne 14. junija 1930. v Mariboru.

I. Vpisane članstva je 130, navzočih 78, t. j. 60%. Od 35 šol jih 9 ni bilo zastopanih po nobenem članu.

Tov. predsednik Mirko Vauda je prisrčno pozdravil vse navzoče, posebno pa nove člane našega društva, tovarišice: Danilo Černigojevo in Nado Žihirjevo iz Limbuša ter Blanko Špes-Belsak od Sv. Marka-Fram, pa tudi zastopnika pov. tov. Hrena.

II. Tov. predsednik je podal kratko poročilo o seji širjega sosveta. Prečitani in vzeti in pretres so bili došli dopisi, tihoči se raznih internih in tekočih zadev, iz katerih so zborovalci resumirali in sprejeli sledeče predloge za pokrajinsko skupščino:

1. Prispevek za Učit. dom naj znaša 1 Din mesečno.

2. Delegate plačujejo društva sama. Utemeljitev: Skupščine menjajo daljavo krajev, kjer se vrše, kar le tozadevne proračune in račune komplicira; tudi iz tozadevnih računov zadnjih 3 let vidimo, da so (vsaj v našem društvu) stroški za delegate prišli precej nižje kot se glase v okrožnici št. 880.

3. Smo za prostovoljne, ne pa za obliigatorne prispevke za samoizobraževalno akcijo. Utemeljitev: Učiteljstvo je včlanjeno v Pedagoški centrali v Mariboru, po večini naročeno na publikacije ŠSM in na razne druge pedagoške ter ostale revije in knjige, gmotno pa v skrajno mizernem stanju.

4. Smo proti predlogu o vzdrževanju počitniških, izobraževalnih tečajev na naše lastne stroške.

5. Smo, dokler se ne izboljša naše gmotno stanje, proti obvezni članarini za pevski zbor UJU mesečno 1 Din. Damo pa radi prostovoljno nekaj iz prihrankov.

Stanovsko zavedni upravitelji(-ice) naročamo vse šolske potrebščine le potom Učit. gospodarske poslovalnice.